

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Pamattiesības](#) > Spain

Saturu nodrošina

Spānija

Harta: dalībvalstu paraugprakse

Spānija

Valsts politika, ar ko likumdevēju, pārvaldes, tiesībaizsardzības iestāžu un tiesnešu vidū veicina Hartas izmantošanu un informētību par to.

Izpildvaras un pārvaldes līmenī izpratne par Hartu un tās izmantošanu ir ļoti nevienlīdzīga.

Ikreiz, kad valdība apstiprina savas saistības attiecībā uz cilvēktiesībām, tā piemin Hartas nozīmīgumu. Piemēram, [Cilvēktiesību dienā](#) 10. decembrī.

Hartu acīmredzamu iemeslu dēļ izmanto Ārlietu, Eiropas Savienības lietu un Sadarbības lietu ministrija.

Ministrijas [tīmekļa vietnē](#) ir apstiprināta Spānijas apņemšanās veicināt un aizsargāt cilvēktiesības, norādot, ka Pamattiesību harta veido daļu no Spānijas vietējās tiesību sistēmas un papildina "Spānijas Konstitūcijā uzskaitītās tiesības un brīvības".

Iekšlietu ministrija ļoti labi pārzina Hartu attiecībā uz naida noziegumiem (Rīcības plāns naida noziegumu apkarošanai (*Plan de Acción para combatir los delitos motivados por el odio*) (2019. gads)), patvērumu (Patvēruma un bēgļu birojs (*Oficina de Asilo y Refugio*), Starptautiskās aizsardzības apakšdirektorātu (*Subdirección General de Protección Internacional*) un datu aizsardzību (Izlūkošanas centrs terorisma un organizētās noziedzības apkarošanai (*Centro de Inteligencia contra el Terrorismo y la Delincuencia Organizada*)).

2014. gadā tika pieņemts Drošības sekretariāta Norādījums Nr. 16/2014, ar ko apstiprina Rīcības protokolu drošības spēkiem par naida noziegumiem un uzvedību, ar kuru pārkāpj tiesību normas par diskrimināciju ("*Protocolo de actuación de las fuerzas y cuerpos de seguridad en materia de "delitos motivados por el odio" y conductas que vulneren las normas jurídicas sobre discriminación*"). Nākamajā gadā dažādu likumdošanas reformu rezultātā minētais norādījums tika grozīts ar Norādījumu Nr. 16/2015. Iepriekš minētais protokols ir konkrēti citēts Eiropas Savienības paraugprakses krājumā par to, kā apkarot naida noziegumus. Krājumu publicēja Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA). Protokolā ir ietverti pasākumi un darbības, ko izstrādājušas ES dalībvalstis naida noziegumu apkarošanai, un Eiropas Savienības Pamattiesību harta bija viena no daudzajiem noteikumiem, kas tajā piemēroti, lai gan tā tieši nebija citēta. [Protokola teksts](#).

Minētais Iekšlietu ministrijas Valsts drošības sekretariāts apstiprināja Rīcības plānu naida noziegumu apkarošanai ("*Plan de Acción para combatir los delitos motivados por el odio*"), saskaņā ar kuru Valsts policija piedalās apmācības programmās un paraugprakses apmaiņā starp Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) dalībvalstīm. [Rīcības plāna teksts](#).

Tieslietu ministrijai ir īpaša kompetence cilvēktiesību jomā, un tā pievērš īpašu uzmanību Hartai, kad tā izstrādā tiesību aktus projektus, gan paskaidrojuma rakstā, gan gatavojot reglamentējošo aktu ietekmes novērtējuma ziņojumus, jo īpaši tad, kad runa ir par Eiropas direktīvu transponēšanu, Spānijas tiesību sistēmas pielāgošanu Eiropas tiesībām vai atbilstību starptautiskiem līgumiem vai konvencijām, ko Spānija parakstījusi šajās jomās.

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš [Regulatīvās koordinācijas un kvalitātes birojam](#) (*Oficina de Coordinación y Calidad Regulatoria*) (darbojas Prezidentūras, attiecību ar Spānijas vispārējām tiesām un demokrātiskās piemiņas ministrijā (*Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes y Memoria Democrática*)), kas tika izveidots 2017. gadā ar mērķi nodrošināt valdības veikto regulatīvo darbību koordināciju un kvalitāti. Šā vispārējā uzdevuma ietvaros tam ir jāizvērtē "regulatīvās iniciatīvas atbilstība pārējai tiesību sistēmai — gan valsts, gan

Eiropas Savienības” saskaņā ar 1997. gada 27. novembra Likuma 50/1997 26. panta 9. punktu. Birojs savos ziņojumos nesēn ir sācis pieprasīt, lai reglamentējošo aktu ietekmes novērtējuma ziņojumos tiktu analizēts, vai tiesību aktu projekti atbilst Hartai. Šā iemesla dēļ tiek uzskatīts, ka birojam varētu būt ļoti svarīga loma, lai veicinātu Hartas ņemšanu vērā tiesību aktu izstrādē, tādējādi palielinot informētību par Hartu visās izpildvaras ministrijās.

Harta ir arī svarīgs faktors, ko ņem vērā, lemjot par to, vai Spānijas valstij būtu jāpiedalās citu dalībvalstu tiesu prejudiciālu nolēmumu pieņemšanā. Tā jau ir to darījusi saistībā ar spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegumu (Hartas 4. pants par aizturēšanas nosacījumiem ieslodzījuma vietās, 2019. gada 15. oktobra lieta C-128/18, 2018. gada 25. jūlija lieta C-220/18 PPU un 2017. gada 15. novembra lieta C-496/16), privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību (Hartas 7. un 8. pants, 2017. gada 27. septembra lieta C-73/16), vienlīdzību likuma priekšā un diskriminācijas aizliegumu (Hartas 20. un 21. pants, 2016. gada 30. jūnija lieta C-205/15) un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu (Hartas 47. pants, 2017. gada 27. septembra lieta C-73/16).

Eiropas dienā, 9. maijā, Spānijas Pašvaldību un provinču federācija (*Federación Española de Municipios y Provincias*) izdeva **Manifestu vietējai un reģionālai Eiropai** (*Manifiesto por una Europa local y regional*), kurā tika ierosināts: “Popularizēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, kā arī ES vēsturi skolās visās dalībvalstīs un veicināt zināšanas par iestāžu darbību. Ir svarīgi ieviest atbilstošus finansiālos un juridiskos nosacījumus, lai nodrošinātu, ka visiem skolēniem ir iespēja apmeklēt Eiropas iestādes visā viņu skolas dzīves laikā.”

Likumdevēju asamblejā tiesību aktu paskaidrojumos dažkārt ir atsauce uz Hartu; parlamentārajās debatēs ECTK un ECT nolēmumi bieži tiek izmantoti kā autoritāte vai kritērijs atšķirībā no Hartas vai EST, kas parasti netiek izmantotas tik bieži, tomēr Hartu sāk izmantot arvien vairāk, lai gan katrā ziņā ne plašā nozīmē. Spānijas parlamentāriešu eiropeiskums nav apšaubāms, tomēr būtu noderīgi, ja viņiem būtu labāka apmācība vai vieglāk pieejamas zināšanas, jo tā ir joma, kurā vienmēr ir iespējami uzlabojumi, kā norādīts turpmāk. Eiropas Savienības Apvienotās komitejas (*Comité Mixto para la Unión Europea*) darba uzraudzība liecina (Eiropas Savienības Apvienotā komisija (*Comisión Mixta para la Unión Europea*), ka Harta nav viens no laukietilpīgākajiem jautājumiem tās darbā.

Spānijas parlamenta Deputātu kongresa Eiropas Savienības Apvienotā komisija (Eiropas Savienības Apvienotā komisija) varētu regulāri uzraudzīt ar Hartu saistītus jautājumus, piemēram, Eiropas tiesību aktu pieņemšanu, attiecīgo judikatūru utt.

Tiesu sistēmā Pamattiesību aģentūra ir “atzinusi valsts tiesu arvien svarīgāko lomu Hartas efektivitātes nodrošināšanā”. Izpratne par Hartu palielinās tiesnešu vidū, neraugoties uz faktu, ka Harta nav būtiski atspoguļota tiesnešu valsts eksāmenu programmā. Hartas mācība tika ieviesta mācību programmā 2016. gada sesijā, priekšmetā “Cilvēktiesību līgumi”, kopā ar Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, citiem ANO līgumiem un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju. Tikai 2020. gadā Harta kļuva par vienu no priekšmetiem Eiropas Savienības tiesību mācībā.

Kad kandidāti ir nokārtojuši uzņemšanas eksāmenu strādāšanai tiesneša profesijā, Tiesnešu kolēģijā (kas piesaistīta Vispārējai tiesnešu padomei) tiek rīkoti darbsemināri (**mācību plāns** (*el plan de enseñanza*)), lai padziļinātu zināšanas par būtiskākajām lietām, piemēram, *Familiapress* lietu (1997. gada 26. jūnija lieta C-368/95), *Grogan* lietu (1991. gada 4. oktobra lieta C-159/90), *García Avello* lietu (2003. gada 2. oktobra lieta C-148/02) un *Kücükdeveci* lietu (2010. gada 19. janvāra lieta C-555/07). Tiek padziļināti izvērtētas arī citas ar Hartu saistītas būtiskas lietas, piemēram, *Fransson* lieta (2013. gada 26. februāra lieta C-617/10), *Melloni* lieta (2013. gada 26. februāra lieta C-399/11), apvienotās *Aranyosi* un *Căldăraru* lietas (2016. gada 5. aprīļa lieta C-404/15 un 2016. gada 3. marta lieta C-659/15 PPU) un apvienotās *N.S.* un *M.E.* lietas (2011. gada 21. decembra lieta C-411/10 un 2011. gada 22. septembra lieta C-493/10).

Kopš 2010. gada ir palielinājies to dažādo tālākmācības kursu skaits par Eiropas Savienības tiesībām, kurus tiesnešiem piedāvā Vispārējā tiesnešu padome, taču nav kursu, kas būtu veltīti tikai Hartai. Tomēr kopš 2018. gada Hartai sāka piešķirt būtisku lomu Eiropas tiesībuursos. Turklāt tiek apgūti arī kursi par pamattiesībām vai Eiropas tiesību ietekmi uz konkrētām jurisdikcijām, galvenokārt administratīvajām tiesībām, sociālajām tiesībām un arī krimināltiesībām.

Rīki, kas palīdz izskaidrot Hartu, un situācijas, kad tā piemērojama

Palielinās to publikāciju un rīku skaits, kuros ir izskaidrots, no kā sastāv Harta un kā tā būtu jāisteno. Tālāk minēti daži piemēri, kas atspoguļo dažādās pilnvaras, administrācijas līmeņus un pilsonisko sabiedrību.

Konstitucionālā tiesa ir sagatavojusi [Apkopojumu par Konstitucionālās tiesas judikatūru Eiropas Savienības tiesību jomā](#) “*Prontuario de jurisprudencia del Tribunal Constitucional sobre el Derecho de la Unión Europea*”), kurā viena no iedaļām ir “D) Saistība starp Konstitūciju un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu”, tajā aplūkojot tādus jautājumus kā “dalītas interpretācijas elementi” un “kolīzijas”.

Katalonijas Cilvēktiesību institūts (*Institut de Drets Humans de Catalunya*) kopā ar Vispārējo tiesnešu padomi organizēja kursu par [ES Pamattiesību hartu prokuroriem un tiesnešiem](#) (*La Carta de los Derechos Fundamentales de la UE para fiscales y miembros de la judicatura*), kurā galvenā uzmanība tika pievērsta tiesību praksei ar mērķi nodrošināt prokuroriem un tiesnešiem rīkus, lai veicinātu pamattiesību tiesiskā regulējuma izmantošanu un tādējādi vairotu informētību par Hartas darbības jomu.

Madrides pašvaldība ir izdevusi digitālu publikāciju “[Eiropa, kādu mēs to vēlamies. 20 hartas Eiropai](#)” (*La Europa que queremos. 20 Cartas para Europa*), kurā ietverti galvenie Eiropas teksti par pakalpojumiem un tiesībām, tostarp, protams, Eiropas Savienības Pamattiesību harta (20.–31. lpp.).

Spānijas Advokātu padome (*Consejo General de la Abogacía*), kas ir profesionāla publisko tiesību struktūra, kurā apvienojušās profesionālas advokātu apvienības, savā tīmekļa vietnē ir iekļāvusi sadaļu, kurā izskaidrota ES Pamattiesību hartas piemērošana.

Vardarbīgas izturēšanās pret bērniem novēršanas apvienību federācija (*Federación de Asociaciones para la Prevención del Abuso Infantil — FAPMI*) savā tīmekļa vietnē sniedz sīku skaidrojumu par informāciju, kas vajadzīga, lai izprastu [Hartu](#), balstoties uz pamatdatiem, sīku aprakstu un tās tematiskajām jomām.

Sadarbība ar ieinteresētajām personām nolūkā veicināt ES Pamattiesību hartas izmantošanu un informētību par to

Madrides pašvaldība ir apstiprinājusi [priekšmeta par Eiropas Savienību iekļaušanu mācību programmā](#), ko izmanto vidusskolas, ietverot arī Pamattiesību hartu.

Tādu nevalstisku iniciatīvu piemēri, ar kurām sekmē Hartas izmantošanu un informētību par to jūsu valstī

Spānijas Personu ar invaliditāti pārstāvju komiteja (*Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad — CERMI*), kas ir 1997. gadā nodibināta platforma Spānijas valstspiederīgo ar invaliditāti pārstāvībai, aizsardzībai un rīcībai, ir atkārtoti aicinājusi iestādes uzlabot viņu tiesības un šajā nolūkā ir [atsaukusies uz Hartu](#) darījumos ar valsts iestādēm.

■ Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.